

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2017. május 19.
(OR. en)

9383/17

DEVGEN 104
ACP 51
RELEX 429
COHAFA 39

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Dátum:	2017. május 19.
Címzett:	a delegációk
Előző dok. sz.:	9417/17
Tárgy:	A humanitárius és a fejlesztési törekvések összekapcsolása a gyakorlatban – A Tanács következtetései (2017. május 19.)

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak „A humanitárius és a fejlesztési törekvések összekapcsolása a gyakorlatban” című, a Tanács által a 2017. május 19-i, 3540. ülésén elfogadott tanácsi következtetéseket.

A Tanács következtetései – A humanitárius és a fejlesztési törekvések összekapcsolása a gyakorlatban

1. A világ számos táján napjainkban is rendkívül súlyos válsághelyzetekkel küzdenek: Nigéria északkeleti részén, Dél-Szudánban, Szomáliában és Jemenben 20 millió embert fenyeget éhínség, a konfliktus, az erőszak és az emberi jogi jogsértések miatt több mint 65 millióan kényszerültek elhagyni lakóhelyüket, nem számítva azokat, akik természeti katasztrófák, többek között az éghajlatváltozás következményei miatt kényszerültek ugyanerre, továbbá 130 millióan szorulnak humanitárius segélyre. A humanitárius rendszer önmagában nem képes ilyen mértékű és ennyire különböző igényeknek eleget tenni, különösen mivel a válságok nyomán – főleg, ha ezek elhúzódnak – gyakran megakad a fejlődés menete.
2. Amint az a fejlesztéspolitikáról szóló új európai konszenzus szövegében is szerepel, a szegénység, a konfliktusok, az instabilitás és a kényszerű lakóhelyelhagyás között szoros a kapcsolat, ezért e problémákat koherens és átfogó módon kell kezelni, a humanitárius és a fejlesztési törekvések összekapcsolásának részeként. A Tanács tudatában van a fenntartható fejlődés, a humanitárius fellépés, valamint a konfliktusmegelőzés és a békeépítés közötti összefüggéseknek, mint ahogy annak is, hogy a diplomáciai és a politikai megoldások fontos szerepet játszanak a béke és a biztonság támogatásában, az Unió globális stratégiájával és a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrenddel összhangban. A Tanács hangsúlyozza, hogy a humanitárius szükségletek kielégítése és a reziliencia erősítése mellett fontos, hogy ráfordításokat eszközöljünk a megelőzés területén, és a sebezhetőség, az instabilitás és a konfliktusok kiváltó okait is kezeljük, ezáltal csökkentve a kockázatokat.

3. A Tanács emlékeztet korábbi idevágó következtetéseire¹ és a humanitárius csúcstalálkozó eredményeire, és hangsúlyozza, hogy a humanitárius segítségnyújtás és a fejlesztési együttműködés közötti kapcsolatok javítása révén erősíteni kell a rezilienciát annak érdekében, hogy az akár természeti, akár ember által okozott válságok és katasztrófák bekövetkezése előreláthatóbb legyen, azokra jobban fel lehessen készülni, illetve megfelelőbben lehessen reagálni. Alapvető fontosságú, hogy operatív szinten még inkább megerősítsük a kapcsolatokat a humanitárius segítségnyújtás, a fejlesztési együttműködés és a konfliktusmegelőzés egymást kiegészítő megközelítései között, maradéktalanul tiszteletben tartva a humanitárius elveket és a nemzetközi humanitárius jogot.
4. Ahhoz, hogy a humanitárius és a fejlesztési törekvéseket a gyakorlatban is össze tudjuk kapcsolni, közös jövőképre és a szervezeti kultúra olyan változásaira van szükség, amelyek nyomán a szakpolitikákon és a jogi kereteken belül új megközelítések alakulnak ki, hogy ezáltal rendszerszinten elősegíthessük a kölcsönös kiegészítő jelleg és a szinergiák érvényesülését, illetve az együttműködést a humanitárius, a fejlesztési és az egyéb kapcsolódó területek szereplői között. Az átfogó cél itt az, hogy a lehető leghamarabb elő tudjuk mozdítani olyan koherens munkamódok kialakítását, amelyekkel hatékonyabban és eredményesebben vizsgálhatók az instabilitás, a sebezhetőség és a konfliktus tényezői, valamint a kockázatok és a hiányosságok kezelésére rendelkezésre álló helyi/nemzeti képességek, illetve amelyekkel hatékonyabbá és eredményesebbé válik a megelőző intézkedések kidolgozása, a korai helyreállítás és a stabilizáció támogatása, a szükségletek kielégítése, az önállóság megteremtése és a kockázatok csökkentése. Mindezek során – kezdetben és a későbbiekben is – elsősorban arra kell törekedni, hogy az intézményi kereteken felülemelkedve, az egyes szereplői közösségek komparatív előnyeire alapozva, egymással együttműködésben és egymást kölcsönösen kiegészítve kollektív eredményeket tudjunk felmutatni – nemzeti szinten is –, egyúttal teljeskörűen tiszteletben tartva a humanitárius elveket és kiaknázva a fenntartható fejlesztési célok elérését lehetővé tevő szinergiákat.

¹ 2007. november 19–20-i következtetések az EU bizonytalan helyzetekre adott válaszáiról; 2013. május 28-i következtetések az EU rezilienciapolitikájáról; 2014. május 12-i következtetések az EU átfogó megközelítéséről; 2016. május 12-i következtetések a humanitárius csúcstalálkozóról; 2016. május 12-i következtetések a kényszerű lakóhelyelhagyásra és a fejlesztésre vonatkozó uniós megközelítésről.

5. A fejlesztési együttműködést és a humanitárius segítségnyújtást úgy kell megtervezni és kivitelezni, hogy jobban kiegészítsék egymást, és ezáltal gyorsabb és hatékonyabb fellépést tegyenek lehetővé az instabilitással, a szegénységgel és a sebezhetőségekkel szemben. A fejlesztésben részt vevőknek képesnek kell lenniük arra, hogy a válságok idején is biztosítani tudják jelenlétüket, és már a korai szakaszoktól fogva kiszámítható módon támogatni tudják a rezilienciát és a fejlesztéshez vezető átmenetet, továbbá hogy úgy tudják alakítani válaszlépéseiket, hogy azok rezilienciaépítési tevékenységeket is magukban foglaljanak. Az instabilitás, a sebezhetőség és a konfliktusok kiváltó okaival szemben az öt béke- és államépítési céllal² összhangban kell fellépni, ideértve az emberi jogok és az inkluzív kormányzás előmozdítását, a strukturális egyenlőtlenségek kezelését és a mögöttes kockázatok csökkentését. A környezetkárosodás és az éghajlatváltozás növeli a válságok kockázatát és fokozza a sebezhetőséget. Következésképpen helyi kapacitásokat kell építeni a kockázatok csökkentése és a felkészültség növelése érdekében, a megélhetési lehetőségeket pedig javítani kell, hogy az önállóság megerősítésével fokozatosan véget lehessen vetni a humanitárius segélyre utaltságnak, és ezáltal a kiszolgáltatott közösségek ellenállóbbak legyenek a jövőbeli természeti és ember okozta válságokkal szemben, még a válságokból való kilábalás időszakában is.
6. A Tanács hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a humanitárius és a fejlesztési törekvések összekapcsolásának keretében következetesen érvényesítsék a nemek közötti egyenlőség szempontját. Mindenekelőtt teljes mértékben el kell ismerni egyrészt a nők fokozott sebezhetőségét a válságok során, másrészt a változás alakítóiként betöltött szerepüket, többek között az olyan területeken, mint a humanitárius tevékenységek, a fejlesztési támogatás, a békeépítés és a biztonság, a közvetítés, a megbékélés és az újjáépítés, valamint a konfliktus- és válságmegelőzés. A segítségnyújtási ciklus során mindvégig nagyobb figyelmet kell fordítani a kiszolgáltatott helyzetben lévő személyek – többek között a fogyatékkal élő, a nemi alapú erőszak áldozatai, a lakhelyüket elhagyni kényszerültek, az idősek és a gyermekek – eltérő szükségleteire.
7. A Tanács kiemeli annak fontosságát, hogy a humanitárius segítségnyújtással és a fejlesztéssel foglalkozók időben megosszák egymással az információkat, és rendszeresen közös környezetelemzéseket végezzenek, amelyek keretében különböző szinteken azonosítják a kockázatokat, valamint értékelik a sebezhetőség okait, a helytállási képességet és a rezilienciát. Amennyiben lehetséges, a közös környezetértékeléseknek támogatniuk kell a válaszlépéseknek az érintett ország általi megtervezését, és rugalmas finanszírozást kell lehetővé tenniük. Az elemzéseket korai szakaszban és rendszeres időközönként kell elvégezni, többek között olyan, korai előrejelző rendszerektől származó információk alapján, amelyek elősegíthetik a gyors fellépést.

² <https://www.newdeal4peace.org/peacebuilding-and-statebuilding-goals/>

8. A Tanács üdvözli azokat a különböző, folyamatban lévő kezdeményezéseket, amelyek célja, hogy előmozdítsák a humanitárius és a fejlesztési szereplők közötti együttműködést, valamint azt, hogy a munkájuk jobban kiegészítse egymást, ideértve a kényszerű lakóhelyelhagyásra és a fejlesztésre vonatkozó uniós megközelítés keretében megvalósuló kezdeményezéseket is. Annak érdekében, hogy rendszeressé váljon az együttműködés, továbbá fokozódjon a legjobb gyakorlatok alkalmazása és a fellépést megalapozó tények gyűjtése, a Tanács arra ösztönzi a Bizottságot és a tagállamokat, hogy folytassák a humanitárius és a fejlesztési terület közötti kapcsolat működőképessé tételét, és érvényesítsék ezt a megközelítést több olyan kísérleti országban, amelyet a Bizottság javasol a tagállamokkal folytatott konzultációt követően. A humanitárius és fejlesztési szereplőket ehhez arra kell buzdítani, hogy határozzanak meg olyan kollektív eredményeket, amelyek összhangban állnak a reziliencia, a szerepvállalás, a megélhetési lehetőségek és a helyi kapacitások – mindenekelőtt a legkiszolgáltatottabbak körében történő – megerősítésére vonatkozó közös célkitűzéssel.
9. A Tanács hangsúlyozza továbbá, hogy a közös elemzések és a közös tervezés terén a koordináció javítására van szükség, mind belső körben az uniós intézményekben, valamint az EU és tagállamai között, mind pedig az egyéb külső szereplőkkel, például az új adományozókkal, az ENSZ hivatalaival és ügynökségeivel, valamint a regionális és multilaterális fejlesztési bankokkal annak érdekében, hogy azonosítani lehessen az igényeket, és további kapacitásokat, know-how-t és erőforrásokat lehessen összevonni. A magánszektorral fenntartott innovatív partnerségek kulcsfontosságúak, és adott esetben aktívan törekedni kell ilyenek kialakítására.
10. A Tanács szorgalmazza, hogy a humanitárius és fejlesztési szereplők a végrehajtás helye szerinti ország társadalmi-gazdasági, politikai és biztonsági körülményeinek jobb ismerete alapján, továbbá a humanitárius alapelvek teljes körű tiszteletben tartása mellett fokozottabban vegyék igénybe a többéves tervezési és programozási ciklusokat, a közös kockázat- és sebezhetőségelemzéseket, a közös tervezést, valamint adott esetben az összehangolt programozási megközelítéseket. Ez olyan rugalmas és jól összehangolt finanszírozási eszközöket és módozatokat követel meg, amelyek különösen az instabil helyzetekben, de a megelőzés során is lehetővé teszik a gyors reagálást, valamint a vészhelyzetekben és a helyreállítás során folytatott tevékenységek egymáshoz igazítását. Adott esetben szükségessé teszi továbbá a többéves finanszírozás fokozott igénybevételét is az elhúzódó válságok hatékonyabb kezelése céljából. E tekintetben hasznos tanulságokkal szolgálhat az uniós vagyonkezelői alapokkal kapcsolatos friss tapasztalatok értékelése.

11. Az instabil és konfliktusos helyzetekben végrehajtott fejlesztési fellépések során szem előtt kell tartani a károkozás elkerülésének elvét, és az adott körülményekhez jobban igazodó, rugalmasabb tervezési megközelítést kell alkalmazni, felismerve a kudarc magas kockázatát és annak szükségességét, hogy gyorsan alkalmazkodni lehessen a változó körülményekhez. A programok és a működési struktúrák keretében vészhelyzeti tervekről is gondoskodni kell a változó kockázatok kezelése érdekében. Fontos, hogy az EU és tagállamai, valamint az egyéb érdekelt a programozási ciklus alatt mindvégig kritikusan értékeljék a békére és a konfliktusokra gyakorolt hosszú távú hatások tekintetében elért eredményeiket.
12. A Tanács hangsúlyozza annak fontosságát, hogy megerősítsék a nemzeti és helyi szintű demokratikus felelősségvállalást, a kormányok vezető szerepét és kormányzási képességeit, továbbá kockázatterékeny rendszereket – például szociális védelmi rendszereket – építsenek ki, hogy ezáltal javuljon az átláthatóság és az elszámoltathatóság, valamint a kormányok azon képessége, hogy visszaszorítsák az erőszakot, befogadó társadalmakat hozzanak létre, és javítsák a szolgáltatásnyújtást, a társadalmi igazságosságot és a gazdasági lehetőségeket a válság sújtotta emberek és közösségek számára. Maradéktalanul fel kell ismerni, hogy a civil társadalom, a helyi társadalmi szervezeteket is beleértve, kulcsszerepet játszik a párbeszéd és a megbékélés elmélyítésében, valamint a társadalmi újjáépítés és kohézió előmozdításában. A közösségi kötelezettségvállalás, szerepvállalás és visszacsatolás megkönnyítése érdekében meg kell erősíteni a helyi szintű párbeszédet, a közvetítést és a megfelelő irányítási mechanizmusokat. Az instabilitás és a sebezhetőség csökkentéséhez, valamint a reziliencia növeléséhez szintén fontos, hogy olyan inkluzív helyi és nemzeti szintű katasztrófakockázat-csökkentési stratégiákat, például katasztrófakockázat-biztosítási mechanizmusokat dolgozzanak ki, amelyek a válaszlépések terén lehetővé teszik a helyi szerepvállalást és javítják a finanszírozás kiszámíthatóságát, továbbá az is lényeges, hogy a katasztrófakockázat-kezelés tekintetében a teljes társadalomra és az összes veszélyforrásra kiterjedő megközelítést alakítsanak ki.
13. A Tanács hangsúlyozza, hogy továbbra is a helyszínen szerzett tapasztalatokra és az azokból levont tanulságokra kell támaszkodni, és felkéri a Bizottságot, hogy hatékony gyakorlati eszközök és tartós megoldások kidolgozása céljából vizsgálja meg, miként lehetne megosztani a legjobb gyakorlatokat és az információkat, többek között a Capacity4Dev platformon keresztül. A Tanács felkéri a Bizottságot és az EKSZ-t, hogy egy éven belül tegyenek jelentést a humanitárius és a fejlesztési törekvések összekapcsolásának gyakorlati megvalósítása terén elért eredményekről, a tagállamokkal folytatott tevékenységeket is beleértve. Ennek keretében megfelelő kapcsolatokat kell biztosítani a meglévő és hasonló jelentéstételi mechanizmusokkal.